

Vlaamse Chemie Olympiade

34ste editie

2016-2017

Eerste ronde

Vlaamse
overheid

be innovatie
be.brussels

INNOVATION

EOS | Nationaal Geografisch Instituut | KBIN | NewScientist | PONTO | Davidsfonds Uitgeverij

Onderwijsinstellingen: UAntwerpen | VUB | UGent | UHasselt | KU Leuven | KU Leuven Kulak | Moretus Hogeschool

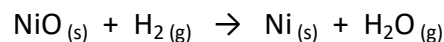
Verenigingen: BNV | KVCV | VLA | VOB | VeLeWe

1. Men voegt telkens twee oplossingen bij elkaar. Bij welke combinatie kunnen twee verschillende stoffen neerslaan?
  - a. Aluminiumchloride-oplossing en koper(II)nitraatoplossing
  - b. Bariumhydroxide-oplossing en koper(II)sulfaatoplossing
  - c. Magnesiumsulfaatoplossing en kaliumfluoride-oplossing
  - d. Zinkbromide-oplossing en ammoniumacetaatoplossing

2. Thulium (Tm) is een zeer zeldzaam metaal dat onder andere een toepassing vindt in lasers die gebruikt worden in de chirurgie. De formule van thuliumfosfaat is TmPO_4 . Wat is de formule van thuliumsulfaat?
  - a. Tm_2SO_4
  - b. TmSO_4
  - c. $\text{Tm}_2(\text{SO}_4)_3$
  - d. $\text{Tm}(\text{SO}_4)_2$

3. Nikkel kan bekomen worden door nikkeloxide bij $200\text{ }^\circ\text{C}$ te laten reageren met waterstofgas. De reactie die hierbij plaatsgrijpt is

Welke uitspraak is juist voor deze reactie?

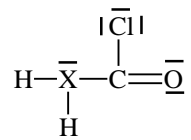
- a. Nikkel in nikkeloxide wordt geoxideerd.
  - b. Waterstofgas wordt gereduceerd.
  - c. Water wordt gevormd door een reductiereactie.
  - d. Nikkeloxide is een oxidator.
4. Welke verbinding bezit een metallisch element met hetzelfde oxidatiegetal als dat van vanadium in H_3VO_4 ?
    - a. $\text{Ca}(\text{MnO}_4)_2$
    - b. $\text{Cr}(\text{OH})_3$
    - c. ReO_3
    - d. NbOBr_3
  5. Wat is het aantal neutronen en het aantal elektronen in een deeltje ${}^2\text{H}^+$?
    - a. Twee neutronen en één elektron
    - b. Één neutron en één elektron
    - c. Twee neutronen en geen elektron
    - d. Één neutron en geen elektron

6. De twee natuurlijke isotopen van boor bezitten respectievelijk 5 en 6 neutronen. Wat is het percentage ^{10}B in het natuurlijk isotopenmengsel?
- 19 %
  - 38 %
  - 62 %
  - 81 %
7. Wat bepaalt de volgorde van de elementen in een periode van het periodiek systeem?
- De relatieve atoommassa
  - De waarde van de elektronegativiteit
  - Het aantal protonen in de atoomkern
  - Het aantal elektronen in de buitenste schil
8. Welk deeltje heeft evenveel elektronen in zijn elektronenmantel als Fe^{3+} ?
- Ru^{3+}
  - Cu
  - V
  - Ni^{2+}
9. Over de stof Na_2SO_4 worden twee beweringen gedaan:
- 1) Ze geleidt de elektrische stroom in gesmolten toestand;
  - 2) Ze bevat covalente bindingen.
- Welke bewering/beweringen is/zijn correct?
- Beide
  - Alleen 1
  - Alleen 2
  - Geen van beide
10. Welke van volgende stoffen is bij $20\text{ }^\circ\text{C}$ het best oplosbaar in hexaan?
- Joodchloride
  - Natriumchloride
  - Waterstofchloride
  - Zilverchloride

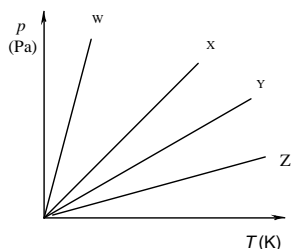
11. Wat kan het symbool zijn van het element dat in de onderstaande lewisnotatie van een neutrale molecule voorgesteld wordt door X?

- a. B
b. C
c. N
d. S
12. Soda is een hydraat van natriumcarbonaat met 10 mol kristalwater per mol Na_2CO_3 . Hoeveel gram watervrij zout blijft erover als men 10,0 gram soda voldoende lang verhit tot al het kristalwater is ontweken?
- a. 0,91 g
b. 1,00 g
c. 3,71 g
d. 5,89 g
13. Een oxide van ijzer bevat 72,4 massaprocent Fe. Wat is de brutoformule van dit oxide?
- a. FeO
b. FeO₂
c. Fe₂O₃
d. Fe₃O₄
14. Een vat van 250 mL bevat 0,374 g van een gasvormige zuivere stof bij een temperatuur van 22 °C en een druk van 100,6 kPa. Welk gas kan dat zijn?
- a. H₂
b. CH₄
c. H₂S
d. HCl

15. In onderstaande figuur wordt een p,T -diagram weergegeven voor eenzelfde massa en eenzelfde volume van 4 gassen.

Deze gassen worden voorgesteld door W, X, Y en Z.
Welke kunnen deze 4 gassen zijn?

	W	X	Y	Z
a.	CO ₂	Cl ₂	H ₂	CH ₄
b.	H ₂	CH ₄	CO ₂	Cl ₂
c.	Cl ₂	H ₂	CH ₄	CO ₂
d.	CH ₄	CO ₂	Cl ₂	H ₂

16. Een oplossing die bariumionen bevat werd geanalyseerd. Na toevoeging van voldoende zwavelzuur aan 50,0 mL van de bariumoplossing werd een neerslag van 0,244 g bariumsulfaat (BaSO₄) gevormd waarbij alle aanwezige bariumionen neergeslagen werden. Met welke uitdrukking kan de concentratie aan bariumionen in de oorspronkelijke oplossing berekend worden in mol.L⁻¹?

a. $\frac{1000}{50,0} \times \frac{0,244}{233}$

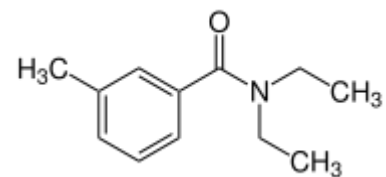
b. $\frac{50,0}{1000} \times \frac{0,244}{233}$

c. $\frac{1000}{50,0} \times \frac{233}{0,244}$

d. $\frac{1}{50,0} \times \frac{233}{0,244}$

17. DEET (N,N-diëthyl-meta-tolueenamide) is een insectenwerende organische verbinding met als brutoformule $C_{12}H_{17}NO$. Het wordt door reizigers vaak aangekocht in een 100 mL spuitbus waarop het massapercentage DEET - variërend van 5 m% tot 100 m% - aangegeven staat. Een oplossingsconcentratie van minimaal 1,41 mol/L is vereist om gedurende 6 uur beschermd te zijn.

Een hogere dosis is niet aan te raden wegens de neurotoxische effecten van DEET.

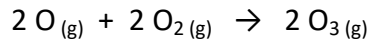
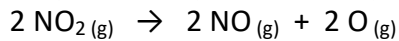
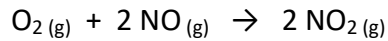
Om 6 uur beschermd te zijn koop je best een spuitbus waarvan de oplossing een dichtheid heeft van $0,9 \text{ g.mL}^{-1}$. Welk massapercentage DEET staat dan aangegeven op de spuitbus?

- a. 27 m%
  - b. 30 m%
  - c. 33 m%
  - d. 36 m%
18. Methanol (CH_3OH) is een brandstof die kan worden bereid door reactie van koolstofmonoxide en waterstofgas.
Hoeveel gram methanol kan ontstaan uit een mengsel van 10 gram waterstofgas en 56 gram koolstofmonoxide?
- a. 32 gram
  - b. 64 gram
  - c. 66 gram
  - d. 80 gram
19. 2,0 L van een gasvormige koolwaterstof reageert met O_2 ter vorming van 8,0 L CO_2 (gas) en 10,0 L H_2O (damp). De volumes worden beschouwd bij eenzelfde temperatuur en eenzelfde druk.
Wat kan de formule van deze koolwaterstof zijn?
- a. C_4H_8
  - b. C_4H_{10}
  - c. C_5H_{10}
  - d. C_5H_{12}

20. In de omgevingslucht maakt ozon deel uit van de fotochemische smog. In de troposfeer absorbeert de ozonlaag de voor ons schadelijke UV-stralen.

Wat is de katalysator in de ozonvorming volgens de reactie $3 \text{O}_2(\text{g}) \rightarrow 2 \text{O}_3(\text{g})$ die in volgende stappen verloopt?

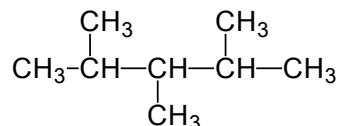

- a. NO
- b. NO₂
- c. O₂
- d. O

21. Bij de fotosynthese worden koolstofdioxide en water omgezet in glucose en dizuurstof. Daarvoor zijn chlorofyl en lichtenergie noodzakelijk. Welke bewering in verband met de fotosynthese is correct?

- a. De reactie is endo-energetisch en de reactieproducten zijn energierijker dan de reagentia.
- b. De reactie is exo-energetisch en de reactieproducten zijn energierijker dan de reagentia.
- c. De reactie is endo-energetisch en de reactieproducten zijn energiearmer dan de reagentia.
- d. De reactie is exo-energetisch en de reactieproducten zijn energiearmer dan de reagentia.

22. Hieronder is de structuurformule van een vertakt alkaan gegeven:

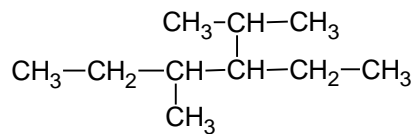

Welke stof is er GEEN isomeer van?

- a. 2,2,4-Trimethylpentaan
- b. 3,3-Diethylpentaan
- c. 3-Ethyl-2-methylpentaan
- d. 2,4-Dimethylhexaan

23. Wat is de correcte naam voor de verbinding met de onderstaande structuurformule?

- a. 3-Ethyl-2,4-dimethylhexaan
- b. 4-Methyl-3-propylhexaan
- c. 4-Ethyl-3,5-dimethylhexaan
- d. 2,3-Diëthyl-4-methylpentaan

24. Bij welke reactie kan GEEN calciumcarbonaat worden gevormd?

- a. De reactie tussen ongebluste kalk (calciumoxide) en koolzuur
- b. De reactie van droog calciumchloride met koolstofdioxide-ijs
- c. Verhitten van calciumwaterstofcarbonaat
- d. De reactie van koolstofdioxidegas met kalkwater

25. Welke procedure is het meest aangewezen wanneer een leerling enkele druppels geconcentreerd HCl op zijn hand gemorst heeft?

- a. De huidzone bedekken met vast natriumwaterstofcarbonaat.
- b. Spoelen met grote hoeveelheden koud water.
- c. De huid wassen met een geconcentreerde oplossing van natriumhydroxide.
- d. De huid bedekken met een steriel verband.